శర్వరి

శ్రీ ఆకిలి శ్రీరామశర్మగారు

జాఱుఁ జాలియుఁ గంపితస్వరములన్ జాల్కొఁగ హాహాంబూత తాం
బూరా మేళనతో జతించి గమకంబుల్ పంచమాకృష్ట గాం
ధారం బంతరుపోఢమా నొక నిషాదస్థాయి నెక్కొల్ప ద
ర్బారీరాగిణి నాలపించెఁ బులకింపన్ తానసేనుండొగిన్.

సానిస, ధనిపా, మపధా, నీనిస, రిపగ మరిసా, యనెడు స్వరములసం
తానించెడు దర్బారిన్ వీనులుసాగియించు నమృతవృత్తులు దోఁచెన్

అర్ధరాత్రముకాఁ జొచ్చినది. అగ్బరుపాదుషా నిద్రాదేవ్యంకమునఁ గ్రీడించుచుండెను. లాహోరు దుర్గమున నీరవత సామ్రాజ్య మొనరించుచుండినది. ఎచటను ఎట్టి సవ్వడియు వినవచ్చుటలేదు.

రాజదర్బారుభవనము నెదుటివైపు-ఉద్యానమునందలి రెండవభాగమున నొక చిన్న మేడగలదు. దాని పైభాగమునందలియొకచోట పారసిరత్నకంబళము పర్వఁబడియుండెను. దుగ్ధశ్వేతమగు దుకూలమొండందుపైఁ గప్పఁబడియుండినది. తెల్లనివెన్నెలలోనది మిలమిలమెఱసిపోవుచుండెను.

స్తబ్ధమైన సమస్తప్రకృతియు ఆరాగిణీశ్రవణతత్పరతలోనుండినది. గాలివీఁచుటనిలిచినది. కమలము కన్నుమూసి తన్మయతతో నాగానమును వినుచుండెను. సమస్తములగు పుష్పపాదపలతలు నిశ్చలముగ నాగానమును వినుచుండినవి. తానసేనుని ముగ్ధాంగుళులుగూడ విశ్రాంతినందినవి. అతని హస్తమునందలి (తానపూరా) తంబురా నిష్పందమైనది. దర్బార్యాలాపముతో దర్బారు భవనమంతయు ముఖరితమై పోవుచుండినది.

స్వరమునందు మార్దవమును వేదనయు వెల్లివిరియుచుండినది. అందులో జాఱుగమకముగల దర్బారి, ఇఁక జెప్పవలయునా! పంచమస్థాయి కెక్కిన గాంధారము రాజకుమారి శర్వరిని హఠాత్తుగ సెజ్జనుండి ఆకర్షించినది. వెంటనే కనుగొలుకులలోనికి అశ్రువులును ఆకృష్టములైనవి. ఆకసముగూడ రోదనపరాయణమైనది. ఆమె యశ్రువులు మేడక్రిందిభాగమునందలి లతికాపుష్పములపైనను గడ్డిపొనలమీదను మంచుబొట్ల యాకృతిఁదాల్చినవి. తారలతోడి చంద్రుఁడును తద్గానమువినుచు మందగతిఁ బరిక్రమించుచుండెను. సర్వత్ర నిస్తబ్ధత విరాజిల్లుచుండెను.

రాకుమారి గవాక్షమునొద్ద కిటికీఊచలవలంబముగానిలచినది. ఆమె కనులనుండి జలజలఅశ్రువులు వర్షించుచుండినవి. తానసేనుని దర్బారీరాగ ప్రభావమట్టిది. ఏవైపు తానసేనుని మేడగలదో ఆవైపు దత్తదృష్టియై ఆమె నిరీక్షించుచుండినది.

చంద్రికాచ్ఛన్నమగు నా శర్వరిని రాజకుమారి శర్వరి మూర్తీభవించిన సౌందర్యమోనాఁ గన్పట్టుచుండెను. మంత్రముగ్ధవలె నామె అందలెంతసేపుండినదో ఎఱుఁగదయ్యెను. యౌవనలక్ష్మియట్ల యామతియు గమనపరాయణయగుచుండెను. తానసేనువిస్వరముతో సమముగ ధరణీధవునిపుత్రిశర్వరియు రోదించుచుండెను.

2

వెండిపళ్లెరమునఁ దాంబూలద్వయమునిడికొని తానసేనునిసేవకై దాసి బయలుదేరినది. ఆ వీడియమున;

"అమృత మయమైన మీగా
త్రము నా కబ్బంగఁజేసి తావకశిష్య
త్వమునొసఁగి యేలుకొనుమీ
తములము చేపట్టి జన్మధన్యతనందఁ"

అను శర్వరి సందేశము నిక్షిప్తమైయుండినది.

దీనికి రెండుదినముల క్రిందట:—

తానసేనుఁడు మెల్లగనడచుచు అంతఃపురప్రసాదమువఱకు వచ్చిచేరెను. చతుర్దశవర్షీయ రాచకొమిరె తొందరపాటుతోఁ గిటికీతలుపులుతెరచి క్రిందఁదారకాడు తానసేనునిజూచినది. అతని సుదృఢశరీరము, చక్కటి చిక్కటిమీసకట్టు, చెంపకుఁ జేరెడగు కనులు, విశాలోన్నతమగు నుదురు, హైందవోచిత వస్త్రధారణముచూచి హతప్రభయట్లు చకితచకితయై శర్వరియట్లే నిలఁబడిపోయినది.

శర్వరితల్లి యొకహిందూబాలిక. ఐశ్వర్యలుబ్ధుఁడగు నామెపోషకుఁడు ఆమెనొక ముసల్మానున కమ్మివేసెను. ఆమె హిందూరక్తమున శర్వరికిపాలున్నది. ఎవఁడేనితగిన యొకహిందూయువకున కామె తన హృదయమునఁ జోటొసంగకోరుచుండెను. అందుకైయామె యప్పుడప్పుడు వికలయగుచుండెడిది. "ఆహా! హిందుత్వమా," అను నంతర్నిశ్వాసము తానసేనునిచూడఁగనే ఆమె హృదయమున కెగఁదట్టినది. వివిధవిలాసవికసితమైన ముగల్ అంతఃపురమున నివసించు నామె హృదయమున శైశవశృంఖలాబద్ధమగు వాసనాగ్ని ధగ్గుమని ప్రచండముగఁ బ్రజ్వరిల్లఁదొడఁగినది. వెంటనే కిటికీనుండి ఘల్లుమని యొకబంగరుపళ్లెము క్రిందికిఁబడినది.

తానసేనుఁడు పైకిదృష్టిఁబరపి పరికింపఁజొచ్చినాఁడు. కవిరిరంగువద్దినదియు కాళ్లవఱకు జీరాడు నదియునగు బురకాకురతా నొండుధరించి, ముదురుగంధపుఁబూతపూసినదోయను బ్రమగొల్పు శర్వరి నాతఁడు కనుఁగొనినాఁడు. ఆమె దొండపండువంటి పెదవికొలఁదిగఁ గంపించుచుండెను. నేత్రములందు మదిరా మదము వ్యాపించియుండెను. తానసేనునిదృష్టి మఱియొండెడకు మరల్పబడినది. అతఁడొకపాటలకలికను వీక్షింపఁదొడఁగెను. వెండిపళ్లెరము మునుపటిదానియట్ల తిరుగపడినది. ఘల్లుమని మూడవదిగూడఁబడినది.

తానసేనుఁడు తిరుగ నా తరుణిజూచెఁ
బులుకుపులుకునఁ జూచుచూపుల మొదళ్ల
విశదతయు దీనతయు వెల్లవిరియుచుండె
అతఁడు స్వస్థాన విచలితుండయ్యె నపుడు.

'ఈ యంతిపురి చొరనశక్యమైనది' అని తన అసమర్థతను తానసేనుఁడు 'తలపోసికొనుచున్నాఁడని శర్వరి భావించుకొన్నది. ఆమె బిగ్గరగానవ్వినది. ఆ మఱునాఁడే వీటీద్వయముతోడి 'నీ శిష్యఁగాఁగోరుచున్నాను' అను సందేశము పంపఁబడినది.

స్వామిభక్తుఁడగు తానసేనుఁడు- "అగ్బరుపాదుషా. అంతఃపురవర్తినులతోడ ననుచితసంబంధము పెట్టుకొన నిచ్ఛగించను" అను ప్రతిసందేశముతోఁ దాంబూలద్వయము ద్రిప్పివేసెను.

దాసి తిరిగివెళ్లినది. శర్వరి పిపాస వృద్ధిగాఁదొడఁగినది. పెక్కువర్షములు గడచినవి. అగ్బరు కుమారులు దానియల్, మురాదు అనువారలకు తానసేనుఁడు సంగీతమున శిక్షయొసఁగుచుండెను. తాను నేర్చిన విద్యాసర్వస్వమును సమగ్రముగ వారికిఁ దెల్పుచుండెను. తన మృత్యువు ననంతరము తన కళాసంప్రదాయముల నిలఁబెట్టఁగలవాఁడు తన శిష్యులలో నొక్కఁడైనఁ దేలవలయునని అతని అదమ్యమగు నాకాంక్ష. వారిద్దఱు నతనియొద్ది విద్యాసర్వస్వము సంగ్రహించినను కరుణదర్బారీ గాయనమునఁ బూర్ణకుశలత గడింపఁ జాలరైరి.

"పానవికృతిఁ గొన్నవారి గాత్రములు; ద
ర్బారియేడ? చక్కబాడు ఱేడ?
నిలిచి పలుకదయ్యో
నిమోన్నతంబులై కరుణవిరియునట్టి గానలహరి"

ఆదీనభావము, వ్యథాభరితములగు నా గమకములు, కంపితములగు తానములు, పంచమస్థాయి కెక్కు గాంధారము-ఇవి యన్నియు నా తానసేనుని సహజసంపత్తి. పెరకంఠముల నావేదన, ఆ వెక్కు, ఆ జాలి యెట్లు రాఁగలదు! తన యంతముతోడ తన దర్బారియు నంతరించునను దుఃఖమా తానసేనుని మిక్కిలి పీడించుచుండెను.

3

మఱియేడు వర్షములు గతించినవి. అది అర్ధరాత్రసమయము. తానసేనుఁ డంతిమఘటికలను లెక్కించుకొనుచుండెను. దీపములన్నియు నారిపోయినవి. చీకటికి మార్గమును చూపుటకై కాఁబోలు నొక దీపపుఁబ్రమిద వెలుఁగుచుండెను. తానసేనుఁడు తనమేడలో బిళ్లదిండ్లపట్టుపరుపుపైఁ బరుండియుండెను. పాదుషాఅగ్బరు దానియల్ మురాదు లతనిచుట్టునుండిరి. అది గురువుగారి మహాయాత్రాసమయము.

ఇన్నియేండ్లు కడచనఁగా శర్వరి యతృప్తవాసనలు ప్రేమలోనికిఁ బరిణతములైనవి. ఆమెకుఁ దానసేనునియెడ స్నేహభావముకుదిరినది. ఆతని ప్రతివస్తువునందును ఆమె కపారప్రేమ యుదయింపఁ జొచ్చినది. ఆతని దర్బారియన్న ఆమెకుఁ బరమాసక్తి:—

గురువుగారి అంత్యసమయమాసన్నమైనదని విని ఆమెహృదయము విదీర్ణమైనది. ఆమె కన్నియెడలఁ జీకట్లు గోచరించినవి. కంపితములైన కాళ్లీడ్చికొనుచు వాతాయనసమీపమునకువచ్చి చేరగిలంబడినది. తానసేనుని మేడవైపు తదేకనిష్ఠఁజూచినది.

"కనుఁగొనలనుండి యశ్రువుల్ గారుచుండె
ఆపుకో నిల్పదా హృదయంపువెక్కు
వేదనయు దుఃఖమును వెల్లివిరియ నప్పు
డామెకంఠంబు దర్బారి నాలపించె"

తానసేనుని క్షీణమగు నేత్రజ్యోతి తిరుగ వికాసముపొందినది. శుష్కములగు నతనిపెదవులపై స్మితరేఖ యంకురించినది. అతనిప్రియమైన దర్బారి నెవరో పాడుచుండిరి. అదియే వ్యథ, అవియే గమకములు, అదియే

పంచమస్థాయి కెక్కు గాంధారము. అతఁడు సమ్రాట్టును క్షమాపణకోరెను. అందఱును వెడలిపోయిరి. వివిక్తమైనది. ఇపు డతఁడట్టి యేకత మిచ్ఛగించుచుండెను.

ఇపుడు తానసేనుఁడొంటరిగ నున్నాఁడు. 'బయటనుండు గాయకుని లోనికిఁ బ్రవేశపెట్టు'మని సేవకున కాజ్ఞయొసఁగబడినది. మెల్లగా తలుపు తెరవఁబడినది. తానసేనుఁడు కనులు విప్పార్చిచూచెను. ఆవచ్చిన వ్యక్తి శర్వారి. అతడు పరాకున లేవఁబోయెను. రాజకుమారి యతని సమీపమున వ్రాలినది. తానసేనుని స్వరము వణఁకిపోవుచుండెను.

'శర్వారి, క్షమింపు నేభ్రాంతి జడుఁడనైతి'

అని పల్కుటతోఁ గంఠమవరుద్ధమైనది. అతఁడు తిరుగఁబల్కెను. శర్వారీ, నేఁడు నేను మిక్కిలి సంతుష్టుఁడనైతిని. ఇఁక నామృత్యువు తదనంతరము దర్బారి నుజ్జీవింపఁజేసి రక్షింపఁగలవు.

'గురూ! అంతిమసమయమందైనను నాశిష్యత నంగీకరింపవలసినది.' అని రాకుమారి యేడ్చుచున్నది. "పాడవలసినది నీతోడ నేనును పాడుదును." అని పల్కుచున్న తానసేనుని కంఠము శోదించినది.

స్వరజపంచమారూఢయగు దర్బారి సమానములగు ఉభయకంఠములనుండి బయలువెడలి జనులను చకితచకితుల నొనర్చివైచినది. ఎల్లరు గురుకౌశలమును మెచ్చికొనుచు శోకార్తహృదయమున కశ్రుతర్పణమొనర్చికొనుచునుండిరి. అపుడు సమస్తజగత్తు శోకసామ్రాజ్యమున విలీనమయ్యెను.

— 'సాహిత్యవారిధి' పం॥ నారాయణశాస్త్రి ఖిస్తేగారి
సంస్కృత రచన ననుసరించి—

తలవెంట్రుకలను పెంచును

రీటా కుదుళ్లకు బలమునిచ్చి, నిగనిగలాడు నిడుపాటి వెంట్రుకలను పెంచుటకు అద్భుతమైన హెయిర్ టానిక్.

తలవెంట్రుకలు రాలుట, నెరయుట, చుండ్రు, బట్టతల, పేను కొరుకు, ఇంకను తలవెంట్రుకలకు సంబంధించిన సమస్త వ్యాధులకు రీటా అమోఘముగ పనిచేయును. వేనకువేలు వాడి గుణమును పొంది యున్నారు. మీరుకూడ నేటినుండియే రీటా వాడుడు. రీటా హిందూదేశమంతటా దొరకును.

వెల సీసా 15 అణాలు.

RITA
HAIR TONIC